

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Bil Diddymu'r Hawl i Brynu a Hawliau Cysylltiedig (Cymru)

Bwriad y polisi mewn cysylltiad ag is-ddeddfwriaeth
sydd i'w gwneud o dan y Bil hwn

Mawrth 2017

BWRIAD Y POLISI MEWN CYSYLLTIAD AG IS-DEDDFWRIAETH BIL DIDDYMU'R HAWL I BRYNU A HAWLIAU CYSYLLTIEDIG (CYMRU)

Mae'r ddogfen hon yn rhoi syniad o fwriad y polisi presennol mewn cysylltiad â'r is-ddeddfwriaeth y mae gan Weinidogion Cymru yr awdurdod i'w rhoi ar waith neu y mae'n ofynnol iddynt ei gwneud o dan ddarpariaethau'r Bil Diddymu'r Hawl i Brynu a Hawliau Cysylltiedig (Cymru). Fe'i cyhoeddwyd er mwyn cynorthwyo'r Pwyllgor cyfrifol yn ystod y broses o graffu ar y Bil. Dylai gael ei darllen ar y cyd â Phennod 5 o'r Memorandwm Esboniadol a'r Nodiadau Esboniadol.

Bydd Bil Diddymu'r Hawl i Brynu a Hawliau Cysylltiedig (Cymru) yn cael gwared ar yr holl amrywiadau o'r *Hawl i Brynu* a'r *Hawl i Gaffael*. Bydd cyfnod hysbysu o flwyddyn o leiaf ar ôl i'r Bil gael y Cydsyniad Brenhinol cyn diddymu'r hawliau. Bydd yr hawliau mewn perthynas â thai cymdeithasol y cyflenwad newydd yn dod i ben ddau fis ar ôl i'r Bil gael y Cydsyniad Brenhinol.

Mae'r Bil hwn yn darparu ar gyfer:

- Cyfyngiad ar arfer yr Hawl i Brynu
- Eithriadau i'r cyfyngiad ar arfer yr Hawl i Brynu
- Cyfyngiad ar arfer yr Hawl i Gaffael
- Diddymu'r Hawl i Brynu a'r Hawl i Gaffael
- Gwybodaeth i denantiaid a darpar denantiaid
- Dileu'r pŵer i roi grantiau mewn cysylltiad â gostyngiadau
- Diwygiadau a diddymiadau canlyniadol

Mae adran 9 o'r Bil yn darparu y bydd adrannau 5, 8 a 10 yn dod i rym ar y diwrnod y bydd y Bil yn cael y Cydsyniad Brenhinol. Mae adrannau 1, 2 a 3 yn dod i rym ar ddiwedd y cyfnod o ddau fis ar ôl i'r Bil gael y Cydsyniad Brenhinol. Bydd gweddill y darpariaethau yn cychwyn drwy Orchymyn, ond ni all adrannau 4 a 6 ddod i rym cyn diwedd y cyfnod o 12 mis ar ôl i'r Bil gael y Cydsyniad Brenhinol.

Tabl 2 - Crynodeb o'r pwerau i wneud is-ddeddfwriaeth ar gyfer darpariaethau yn y Bil Diddymu'r Hawl i Brynu a Hawliau Cysylltiedig (Cymru)

Adran	Disgrifiad	Bwriad y Polisi
Adran 3(2) (Yn mewnosod adran 121ZB(4))	Caiff Gweinidogion Cymru wneud rheoliadau i ddiwygio adran 121ZB, drwy ychwanegu rhagor o ddisgrifiadau o achosion y gallai'r Hawl i Brynu gael ei harfer yng Nghymru.	Mae adran 121ZB yn rhestru'r eithriadau i'r cyfyngiadau ar arfer yr Hawl i Brynu. Mae'r pŵer yn adran 121ZB (4) yn galluogi Gweinidogion Cymru i ddiwygio'r rhestr o eithriadau drwy ychwanegu rhagor o amgylchiadau y gellir arfer yr Hawl i Brynu. Ni fyddai'r pŵer hwn ond yn cael ei ddefnyddio i amlygu newidiadau i'r polisi ac/neu i ymateb i newidiadau i amodau sy'n ymwneud â'r farchnad dai cymdeithasol.
Adran 5(2) (Yn mewnosod adran 16C(2))	Caiff Gweinidogion Cymru wneud rheoliadau i ddiwygio adran 16C drwy ychwanegu rhagor o amgylchiadau y gellir arfer yr Hawl i Brynu.	Mae adran 16C yn rhestru'r eithriadau i gyfyngiad yr Hawl i Gaffael. Mae'r pŵer yn adran 16C(2) yn galluogi Gweinidogion Cymru i ddiwygio'r rhestr o eithriadau drwy ychwanegu rhagor o amgylchiadau y gellir arfer yr Hawl i Gaffael. Ni fyddai'r pŵer hwn ond yn cael ei ddefnyddio i amlygu newidiadau i'r polisi ac/neu i ymateb i newidiadau i amodau sy'n ymwneud â'r farchnad dai cymdeithasol.
Adran 9	Mae adran 9 yn rhoi'r pŵer i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau er mwyn gwneud unrhyw ddarpariaethau atodol, cysylltiedig, canlyniadol, darfodol neu arbed yr ystyrir eu bod yn angenrheidiol er mwyn i ddarpariaethau'r Bil gael yr effaith orau.	Ni fydd y pŵer hwn ond yn cael ei ddefnyddio i wneud newidiadau i ddeddfwriaeth arall sydd ei hangen fel canlyniad i ddarpariaethau'r Bil. Mae'r rhan fwyaf o newidiadau canlyniadol i ddeddfwriaeth sylfaenol wedi'u cynnwys ar wyneb y Bil. Caiff diwygiadau canlyniadol i Ran 5 o Ddeddf Tai 1985 eu gwneud drwy is-ddeddfwriaeth at ddibenion bod yn hyblyg o ran amseru unrhyw ddiwygiadau, yn sgil y cysylltiad rhwng gweithredu'r Bil hwn a Deddf Rhentu Cartrefi (Cymru) 2016. Bydd drafft o'r diwygiadau canlyniadol sydd eu hangen i Ran 5 o Ddeddf Tai 1985 yn cael ei roi i'r pwyllgor.

		Bwriedir i'r elfennau trosiannol, arbed a chanlyniadol fod yn addas ar gyfer y broses o ddiddymu'r Hawl i Brynu a'r Hawl i Gaffael yng Nghymru, fel bod y gyfraith newydd yn gweithredu yn y modd y bwriedir iddi wneud.
Adran 11(3)	<p>Caiff Gweinidogion Cymru wneud gorchymyn sy'n darparu bod darpariaethau'r Bil yn dod i rym ar ddiwrnod a bennir gan Weinidogion Cymru. Mewn perthynas ag adrannau 6 a 7 (diddymu'r hawl i brynu a hawliau cysylltiedig a dileu'r pŵer i roi grantiau mewn cysylltiad â gostyngiadau), ni chaiff Gweinidogion Cymru bennu diwrnod cyn y cyfnod o 12 mis sy'n cychwyn y diwrnod y mae'r Bil yn cael y Cydsyniad Brenhinol (adran 11(4)).</p> <p>Caiff Gweinidogion Cymru wneud darpariaeth ddarfodol, trosiannol neu arbed mewn cysylltiad ag unrhyw ddarpariaeth yn y Bil a fydd yn dod i rym (adran 11(5)).</p>	<p>Ni fydd y pŵer hwn ond yn cael ei ddefnyddio i ddod â darpariaethau'r Bil i rym.</p> <p>Bwriedir y bydd gorchymyn cychwyn yn cael ei wneud yn fuan ar ôl i'r Bil gael y Cydsyniad Brenhinol er mwyn pennu'r dyddiad y bydd adran 6 (ymhlith eraill) yn dod i rym - a fydd yn rhoi'r diddymiad ar waith. Bydd hynny'n rhoi cymaint o rybudd ag sy'n bosibl i denantiaid ac i landlordiaid cyn diddymu'r hawliau. Bydd y dyddiad perthnasol hefyd yn cael ei gynnwys yn yr wybodaeth a gynhrychir ac a anfonir at denantiaid o dan adran 8 o'r Bil.</p>